Regelgeving rond het vangen van vossen en uitheemse soorten in Vlaanderen

Workshop
Efficiënte Vangtechnieken

Spreker?

Miel Cnuts
Hubertus Vereniging Vlaanderen

Bio-ingenieur

Wetenschappelijk Medewerker Kenniscentrum

28 jaar

'Wildbeheer is compromissen zoeken'

Jong Jager

Welk wetgevend kader is van toepassing?

- Afhankelijk van het wettelijk statuut van de soort
- Soorten gevat door het Jachtdecreet worden beschouwd als wildsoorten
- Het Jachtdecreet onderscheidt vier categorieën wildsoorten
- De vos behoort tot de categorie ‘overig wild’

Welk wetgevend kader is van toepassing?

- Afhankelijk van het wettelijk statuut van de soort
- Wasbeer, wasbeerhond, nijlgans en muntjak zijn invasieve uitheemse soorten
- Mogelijkheden tot bestrijding van uitheemse soorten worden geregeld in Bijlage 3/1 van het Soortenbesluit

Jachtwetgeving

Jachtdecreet

Basiswet die bepaalt hoe jacht op een verstandige manier moet gebeuren in Vlaanderen

Art 2.

De jachtdaad is de handeling waarbij het wild gedood of gevangen wordt, alsmede de handeling waarbij dat wild met dat doel opgespoord en achtervolgd wordt. In dit decreet wordt het woord jagen gebruikt in de betekenis van het stellen van een jachtdaad.

Jachtopeningsbesluit

Data van opening en sluiting van jacht op wildsoorten

Jachtadministratiebesluit

Hoe administratie verrichten

Jachtvoorwaardenbesluit

Voorwaarden praktische uitoefening jacht en bestrijding

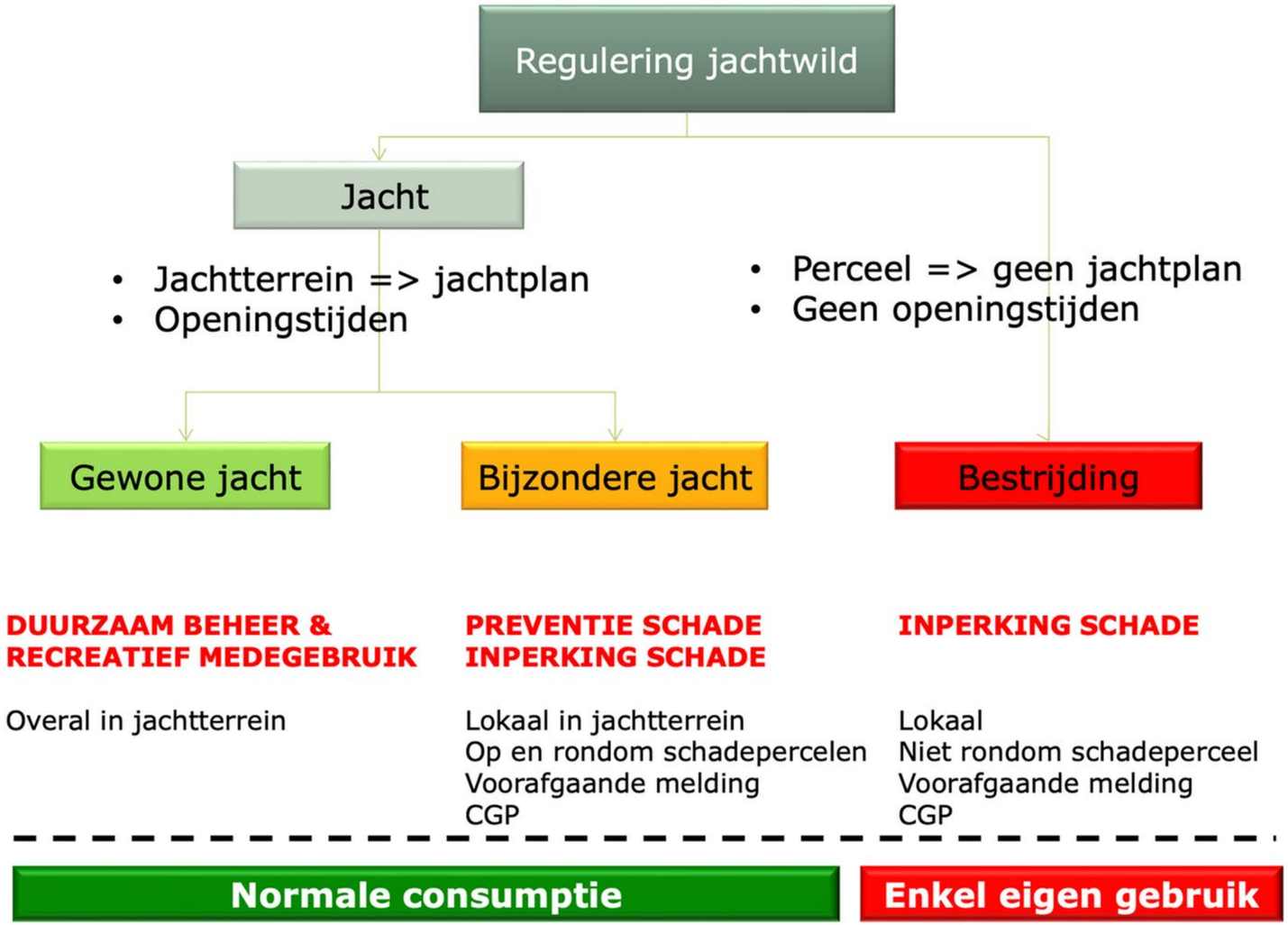
Regulering jachtwild
Jacht
• Jachtterrein => jachtplan
• Openingstijden
• Perceel => geen jachtplan
• Geen openingstijden
Gewone jacht
Bijzondere jacht
Bestrijding
DUURZAAM BEHEER & RECREATIEF MEDEGEBRUIK
Overal in jachtterrein
PREVENTIE SCHADE INPERKING SCHADE
Lokaal in jachtterrein
Op en rondom schadepercelen
Voorafgaande melding
CGP
INPERKING SCHADE
Lokaal
Niet rondom schadeperceel
Voorafgaande melding
CGP
Normale consumptie
Enkel eigen gebruik

Wetgevend kader voor het vangen van vossen

- Vangen van vossen met kast- en kooivallen is alleen toegestaan in het kader van bijzondere jacht en bestrijding
- Jachtopeningstijden vos:
  - gewone jacht: van 15 okt. t.e.m. 28/29 feb.
  - bijzondere jacht: van 15 mei t.e.m. 14 okt.
  - bestrijding: geen openingstijd
- Elke vorm van jacht en bestrijding op vossen niet toegestaan binnen straal van 50 meter rond vossen- of dassenburcht

Definitie kast - en kooivallen

Art. 2 van het Jachtvoorwaardenbesluit:

- kastval: een val om dieren levend te vangen en waarin de gevangen dieren zich vrij kunnen bewegen. De wanden van de val bestaan uit minstens drie vaste gesloten wanden.
- kooival: een val om dieren levend te vangen en waarin de gevangen dieren zich vrij kunnen bewegen. De wanden van de val bestaan uit gaas.

Voorwaarden voor het gebruik van kast - en kooivallen

Art. 13, 39 en 51 van het Jachtvoorwaardenbesluit:

- Bovenkant bestaat uit ondoorzichtig materiaal
- Maximumvolume van 1 kubieke meter
- In gesloten toestand in zijwand ter hoogte van maaiveld minstens één vrije opening met diameter van ten minste 6,5 cm
    - ratio van wetgever: vluchtopening voor nevenvangsten (vooral marterachtigen)

Voorwaarden voor het gebruik van kast - en kooivallen

Art. 13, 39 en 51 van het Jachtvoorwaardenbesluit:

- Toegelaten lokmiddelen:
  - plantaardig lokaas
  - niet-levend dierlijk lokaas
- Verplichte dagelijkse controle bij vangklare opstelling
- Toegelaten soorten: zo spoedig mogelijk en minstens dagelijks verwijderen
- Doden van deze dieren zowel overdag als ‘s nachts toegestaan

Voorwaarden voor het gebruik van kast - en kooivallen

Art. 13, 39 en 51 van het Jachtvoorwaardenbesluit:

- Niet-toegelaten dieren: dadelijk ter plekke in vrijheid gesteld
- Dagelijkse controle uiterlijk een uur na officiële zonsondergang bij vangklare opstelling
- Dagelijkse controle kan ook via elektronisch toezicht
- Kast- en kooivallen worden geïdentificeerd met weersbestendig plaatje met:
  - telefoonnummer van het agentschap
  - in voorkomend geval: jachtverlofnummer van plaatser

HVV-webshop:

Rood Kast- en kooivallen plaatje

€ 5,50

228 op voorraad

1 **Toevoegen aan winkelwagen**

Categorie: Borden en plaatjes

Voorwaarden voor het doden van gevangen overig wild

Art. 39§ 1 van hetJachtvoorwaardenbesluit

- De bijzondere jacht op overig wild mag worden uitgeoefend met de volgende middelen:
  - vuurwapens
  - roofvogels
  - fretten
  - vangkooien of buidels. Dit middel is alleen toegestaan voor de BJ op konijnen
  - kastvallen waarvan de bovenkant bestaat uit ondoorzichtig materiaal;
  - kooivallen waarvan de bovenkant bestaat uit ondoorzichtig materiaal.
  - De kastvallen of kooivallen voor overig wild, vermeld in het eerste lid, mogen een maximumvolume hebben van 1000 dm3.

Voorwaarden voor het doden van gevangen overig wild

Art. 51§ 1 van hetJachtvoorwaardenbesluit

- De bestrijding van overig wild mag worden uitgeoefend met de volgende middelen:
  - vuurwapens
  - roofvogels
  - fretten
  - vangkooien of buidels. Dit middel is alleen toegestaan voor de bestrijding van konijnen
  - kastvallen waarvan de bovenkant bestaat uit ondoorzichtig materiaal;
  - kooivallen waarvan de bovenkant bestaat uit ondoorzichtig materiaal.
  - De bestrijding van verwilderde katten mag alleen worden beoefend met kastvallen of kooivallen.

Voorwaarden voor het doden van gevangen overig wild

Art. 9 van het Jachtvoorwaardenbesluit:

- Voor het uitoefenen van elke vorm van jacht of van bestrijding worden de volgende types van vuurwapens gebruikt:
  - geweren met gladde loop van ten minste het kaliber 36 en ten hoogste 8
  - geweren met getrokken loop met een nominaal kaliber van ten minste .22 Engelse duim en groter
  - geweren met gladde en getrokken loop die elk beantwoorden aan de gestelde grenzen voor een gladde, respectievelijk getrokken loop, vermeld in punt 1° en 2°

Voorwaarden voor het doden van gevangen overig wild

Art. 9 van het Jachtvoorwaardenbesluit

- Voor het uitoefenen van elke vorm van jacht of van bestrijding **verboden** om de volgende soorten vuurwapens te gebruiken:
  - semiautomatische of automatische geweren waarvan het magazijn meer dan twee patronen kan bevatten;
  - geweren die voorzien zijn van een vizier met beeldomzetter of een elektronische beeldversterker, kunstmatige lichtbronnen of voorzieningen om het dier te verlichten of elk ander instrument om 's nachts te schieten;
  - geweren die voorzien zijn van een geluiddemper;
  - pistolen, automatische pistolen, machinepistolen en revolvers;
  - machinegeweren.

Voorwaarden voor het doden van gevangen overig wild

Art. 10 van het jachtvoorwaardenbesluit

- Voor het uitoefenen van elke vorm van jacht of van bestrijding worden in voorkomend geval de volgende soorten munitie gebruikt:
  - overig wild: hagelpatronen waarvan de korrelgrootte van de hagel een diameter van 4 mm niet overschrijdt of kogelpatronen

- **Verboden munitie:**
  - randvuurkogelpatronen
  - fosforkogelpatronen
  - lichtspoorkogelpatronen
  - patronen met een volmantel en kogels die niet vervormen bij het treffen
  - loodhagel
  - zinkhagel

Wat doen met vossenkadaver?

- wilde dieren = *res nullius* (dieren zonder eigenaar)
- juridisch vallen kadavers van *res nullius* dieren buiten de bevoegdheid van ANB en OVAM
- ANB-tabel *res nullius*: richtlijnen voor verwijdering ter voorkoming mogelijke hinder

tabel res nullius van het ANB

Dierlijk afval		Behandeling						
oorsprong	diersoort	Ter plaatse achterlaten[1]	Ter plaatse begraven[2]	Begraven op eigen terrein	Voederen aan huisdieren	Verwijderen via restafval	Ophaling door erkende ophaler[3]	Contacteren lokale overheid[4]
jacht of bestrijding voor consumptie	everzwijn[5]							
	ander grof wild							NVT
	ander wild							NVT
jacht of bestrijding niet voor consumptie	wild ≤ kat							NVT
	wild > kat							NVT
	vos							NVT
dood door andere reden (vb verkeersslachtoffers)	andere soorten ≤ kat							
	andere soorten > kat							
	vos							
	marterachtigen en das[6]							

aanbevolen
mogelijk
afgeraden op basis van wetgeving voor gelijkaardige dierlijke afvalstoffen
zeer sterk afgeraden op basis van gevaar voor de gezondheid van mens en dier.
Bij manipulatie is persoonlijke bescherming aangewezen (handschoenen)

1 het dierlijk afval mag ter plaatse in de natuur worden achtergelaten, doch buiten het zicht van wandelaars en natuurgebruikers (hieronder kan men verstaan: op een zekere afstand van de wandelpaden en eventueel verstoppen onder struiken, bladeren of een laagje aarde)
2 deponeren in een gegraven kuil en bedekken met minimum 15 cm aarde
3 zelf te financieren
4 gemeente, provincie, gewest
5 Ten behoeve van beperking verspreidingsrisico (Afrikaanse) varkenspest en ter bescherming van de landbouwsector beveelt het FAVV aan om de ingewanden bij het ontweiden van everzwijnen steeds mee te nemen naar de wildverwerkingsinrichting of te laten ophalen door de bevoegde destructiebedrijven.
6 ophalingen voor het marternetwerk. Meer info: http://www.inbo.be/nl/marternetwerk

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

- Bijlage 3/1 van het Soortenbesluit
- Bestrijding van uitheemse soorten gedurende het hele jaar toegestaan, zowel overdag als 's nachts, rekening houdend met een minimale verstoring van inheemse flora en fauna.

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

<u>Verslag aan de regering (VR 2019 2501 DOC 0095/2) naar aanleiding van inkanteling van de Europese Verordening Nr. 1143/2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten in het Soortenbesluit</u>

Ratio: alle middelen zijn toegestaan tenzij die verboden worden => geen positieflijst

Opgelet: bij jachtwildsoorten en bestrijding van beschermde diersoorten zijn enkel de middelen toegestaan die specifiek door de Vlaamse regering zijn toegestaan => wel positieflijst

“<u>Paragraaf 3.3: Beperkingen ten aanzien van de middelen waarmee de bestrijding kan worden uitgevoerd</u>

De beschermingsbepalingen van de Habitat- of Vogelrichtlijn zijn niet van toepassing op invasieve exoten. Daarom hoeft niet met een positieflijst van middelen gewerkt te worden maar kunnen in principe alle middelen die niet door de Vlaamse of Federale wetgeving verboden worden, worden toegepast. Bijlage 3/1 beperkt zich dan ook tot de oplijsting van
enkele beperkingen ten aanzien van de middelen die voor deze bestrijdingsactiviteiten kunnen worden gebruikt. Ten opzichte van het gebruik van vuurwapens en bijhorende munitie gelden dezelfde beperkingen als voorzien in de jachtwetgeving. Ten opzichte van gas- en luchtdrukwapens worden gelijkaardige voorwaarden opgelegd als deze voorzien voor vuurwapens met het oog op het verzekeren van voldoende trefkracht.
Naast deze beperkingen wordt ook opgelijst ten opzichte van welke verboden middelen uit bijlage 2 deze bijlage 3/1 een generieke afwijking verleent. Zo kan ondermeer met levende lokdieren gewerkt worden van dezelfde soort als diegene die men beoogd te bestrijden. Voor netten en kooien wordt een gelijkaardige identificatieplicht opgelegd als voorzien in bijlage 3 voor kooien en vallen gebruikt voor beschermde soorten.”

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

- Toegestane middelen:
  - Kunstmatige lokdieren
  - Dode lokdieren van dezelfde soort die men bestrijdt
  - Niet-levend dierlijk lokaas
  - Plantaardig lokaas
  - Geurlokstoffen
  - …
- Kortom, alles wat niet valt onder de verboden middelen van Bijlage 2.A

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

Verboden middelen uit Bijlage 2.A:

1° ...;
2° lijm;
3° haken;
4° levende dieren die als lokdier worden gebruikt. Een lokdier is een specimen van een dier dat kan dienen als een middel om te lokken, hetzij van dezelfde soort als het specimen, hetzij van een andere soort;
5° alle akoestische hulpmiddelen;
6° elektrische en elektronische apparaten waarmee dieren kunnen worden gedood of bewusteloos kunnen worden gemaakt;
7° kunstmatige lichtbronnen;
8° spiegels en andere verblindende voorwerpen;
9° apparaten om vangstplaatsen te verlichten;
10° zoekers met een elektronische beeldversterker en beeldomkeerder om te schieten in het donker;
11° explosieven;
12° netten die qua werking of gebruik niet voldoende selectief zijn;
13° vallen, vangkooien en veerklemmen, die qua werking of gebruik niet voldoende selectief zijn;
14° kruisbogen en katapulten;
15° vergif en giftig of verdovend lokaas waarvan het bezit toegestaan is, dat op een niet-selectieve wijze wordt gebruikt;;
16° uitgassen, uitroken of onder water zetten;
17° andere vuurwapens en munitie dan de vuurwapens en munitie, vermeld in artikel 9 en 10 van het besluit van het Jachtvoorwaardenbesluit.

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

- Bijlage 3/1.3 staat specifiek toe dat onderstaande middelen uit de verbodslijst 2.A WEL mogen gebruikt worden voor het bestrijden van uitheemse soorten:
  - levende lokdieren
  - apparaten om vangstplaatsen te verlichten
  - kunstmatige lichtbronnen
  - alle akoestische hulpmiddelen

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

- Gebruik van netten, levende-vangkooien of vallen alleen toegestaan onder voorwaarden:
  - dagelijkse controle bij vangklare opstelling
  - niet-toegelaten dieren: dadelijk ter plekke in vrijheid gesteld
  - vangklare kooi: dagelijkse controle uiterlijk een uur na officiële zonsondergang
  - dagelijkse controle kan ook via elektronisch toezicht

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

- Gevangen specimens van uitheemse soorten worden onmiddellijk gedood of afgevoerd
- Netten, vallen en kooien worden geïdentificeerd met een weersbestendig plaatje met:
  - naam te bestrijden soort
  - telefoonnummer agentschap
  - in voorkomend geval: jachtverlofnummer van plaatser

HVV-webshop:

Blauw – Exoten plaatje

€ 5,50

465 op voorraad

1 Toevoegen aan winkelwagen

Categorie: Borden en plaatjes

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

- Kooien en vallen die gebruikt worden voor bestrijding van uitheemse soorten op grond van bijlage 3/1 van het Soortenbesluit moeten niet voorzien zijn van vluchtopening voor nevenvangsten
  - ratio van wetgever: maximaliseren vangstsucces invasieve uitheemse soorten
- Vangmiddelen moeten qua werking of gebruik voldoende selectief zijn

Wetgevend kader voor het vangen van uitheemse soorten

- Bestrijding met vangtuigen vindt plaats op locaties of in gebieden die voor de ambtenaren, bevoegd voor het toezicht op dit besluit, betreedbaar zijn zonder dat een toestemming tot huiszoeking of huiszoekingsbevel nodig is, en die bovendien op redelijke wijze toegankelijk zijn

Voorwaarden voor het doden van gevangen uitheemse soorten

- Bestrijding van uitheemse soorten gedurende het hele jaar toegestaan, zowel overdag als 's nachts, rekening houdend met een minimale verstoring van inheemse flora en fauna.
- Vuurwapens, luchtdrukwapens en gasdrukwapens alleen tussen één uur voor officiële zonsopgang en één uur na officiële zonsondergang
- Uitheemse watervogels: van 15 aug t.e.m. 30 sep enkel vuur-, lucht- en gasdrukwapens toegestaan tussen zonsopgang en zonsondergang

Voorwaarden voor het doden van gevangen uitheemse soorten

- Toegelaten wapens en munitie:
  - Vuurwapens en munitie conform artikel 9 en 10 van het Jachtvoorwaardenbesluit (25 april 2014).
  - Lucht- en gasdrukwapens toegestaan mits:
    - munitiediameter ≥ 4,5 mm en min. trefenergie 17 J op 35 m van de loopmond;
    - voor soorten met een gemiddeld volwassen gewicht > 2 kg: munitiediameter ≥ 6,35 mm en min. trefenergie 40 J op 35 m van de loopmond.
    - Lijst beschikbaar op de website van Agentschap voor Natuur en Bos.

Voorwaarden voor het doden van gevangen uitheemse soorten

Invasieve soorten die voorkomen op de unielijst waarvoor bestrijding met luchtdruk -en gasdrukwapens relevant kan zijn en waarvan het gemiddeld gewicht van een volwassen dier hoger is dan twee kilogram:

Axishert (*Axis axis)*
Beverrat (*Myocastor coypus*)
Muntjak (*Muntiacus reevesi*)
Rode neusbeer (*Nasua nasua*)
Wasbeer (*Porcyon lotor*)
Wasbeerhond (*Nyctereutes procyonoides*)
Lettersierschildpad (*Trachemys scripta)*

gemiddeld volwassen gewicht > 2 kg

Invasieve soorten die voorkomen op de unielijst waarvoor bestrijding met luchtdruk -en gasdrukwapens relevant kan zijn en waarvan het gemiddeld gewicht van een volwassen dier lager is dan twee kilogram:

Amerikaanse stierkikker (*Lithobates catesbeianus,* synoniem *Rana catesbeiana*)
Amerikaanse voseekhoorn (*Sciurus* niger)
Grijze eekhoorn (*Sciurus* carolinensis)
Heilige ibis (*Threskiornis aethiopicus*)
Huiskraai (*Corvus splendens*)
Indische mangoeste (*Hepestes javanicus*)
Muskusrat (*Ondatra zibethicus*)
Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*)

gemiddeld volwassen gewicht < 2 kg

Voorwaarden voor het doden van gevangen uitheemse soorten

- Het gebruik van vuur-, luchtdruk- en gaswapens is alleen toegestaan voor personen die in het bezit zijn van een geldig jachtverlof.
- Het gebruik van vuurwapens is alleen toegestaan voor de bestrijding van uitheemse zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen.

Personen die bestrijding kunnen uitvoeren

- De bestrijding mag worden uitgevoerd door de eigenaar, de huurder, de exploitant of de grondgebruiker of grondgebruikers van het terrein waar de bestrijding plaatsvindt.
- De bestrijding mag tevens worden uitgevoerd door een derde op voorwaarde van een schriftelijke toestemming van de eigenaar, de verhuurder of de exploitant of grondgebruiker of grondgebruikers.

Dierenwelzijn en verwerking van kadavers

- De dieren die het voorwerp zijn van bestrijding, worden op een diervriendelijke manier gedood.
- Gedode specimens die niet voor consumptie worden genuttigd, dienen op een milieuhygiënisch verantwoorde manier te worden verwerkt.
  - onvoldoende juridische duidelijk
  - *res nullius*
  - risico voor volksgezondheid, diergezondheid of natuur: Wildedierenziektedecreet (o.a. bioveiligheidsmaatregelen)

Contact

Jachtsector bereiken?

Vraag over wildbeheer, jachtplannen, wetgeving...

WBE/lokale jager

www.hvv.be/jachtplannen

www.hvv.be/provincies

Hubertus Vereniging Vlaanderen

info@hvv.be

www.hvv.be

HubertusVerenigingVlaanderen